

Ale může se stát, že na velké schůzce vyššího managementu s širším týmem dlouhodobých policejních kolegů najednou kdosi hlesne vztyk, či pozor, útvare, a najednou vám všichni bouřlivě a vestoje aplaudují. A člověk to sám chce po všech stránkách ustát. A přece se mu slzy derou do očí. Protože také ve tvářích kolem, i u těch nejdrsnějších chlapů, zahlédne vlnnoucí odlesky. V určitém mezičase osobního životaběhu – po bezmála třicetiletí ve službách spravedlnosti, pořádku, zákona – takový zážitek představuje mnohem víc než jakoukoliv formální, nebo i materiální pochvalu. Je to další z významných stupňů naplněného profesního poslání, pracovního zaměření na celý život!

Dětství měla dnešní plk. JUDr. Blanka Matějů, okresní policejní ředitelka v Kutné Hoře, na středočeském venkově krásné. O svém soukromí nechce nikdy moc mluvit. Můžeme si ovšem představovat temperamentní, moderně se říká též akční, dítko, které se dobře učí, zároveň je značně živé, nenechá si nic líbit, takže se může dopouštět lecjakého zlobení.

A taky se dopouští, má dokonce ředitelskou důtku, věčně sedí v lavici s někým jiným. Ale na konflikty ve světě dospělých si příliš nevzpomíná, školní šikanu si nevybavuje. Ve sdělovacích prostředcích se některé věci tolik nepropíraly, něco se třeba mezi dětmi ani nekonalo. Při sledování televize v některých rodinách, u ní doma určité, ostře dodržovali hvězdičku, do třinácti let zákaz sledování řečněme choulolistivých pořadů, odchod a spát.

Měla velice ráda – a dosud má – pohádky Boženy Němcové, stejně jako Erbenovy příběhy. Ono to tenkrát nikomu – když vlk sežral babičku a sám se utopil s kamením zašitým do břicha ve studni – až tak kruté nebo krvavé nepřišlo. Bylo to jenom pohádkové vyprávění, nadšeně poslouchané, do vlastní dospělosti vynesené a potom přenášené, předávané zase dalším mřiatům.

Současnost je naproti tomu otevřenější. Internet a jiné zdroje všechno urychlují. Mnohdy může být podtržené dětství na škodu, jindy možná rychlejší dospívání pod vlivem spousty informací odrůstajícímu člověčkovi nevadí.

Značně neklidné děvče zajímal fotbal, hokej, pak začala slečna závodně tančit, hrát volejbal. Rodiče ji takticky vedli ke správnému zaměření aktivit – vybíjení

energie. Po maturitě na zemědělské střední škole, s kvalifikací zootechnika, agronoma i mechanizátora, se nedostala na vysokoškolská studia. Chtěla nastoupit téměř kamkoliv, ale všude měli zájem spíš o kluka.

Až ji zachránila mladá inženýrka, učitelka ze zemědělské. Hele, povídá jí, já půjdu k bezpečnosti – k tehdejší policii, nechceš jít taky, bude tam volný místo!

Zkusit můžu – a chci – všechno, řekla si. Bylo to v čase, kdy jde člověk bezhlavě skoro do všeho.

V rodině byl sice vzdálený příbuzný četníkem, který ještě chodil, podle dědečkova vyprávění, se šavlí za pasem, a tatínkův bratranec dokonce šéfoval někde na obvodě, ona šla přesto do něčeho, a vlastně vůbec nevěděla do čeho.

Prošla nábořem, udělala psychotesty, možná taky proto, že podstupovala přezkoušení zcela uvolněně, vyjde, nevyjde, svět se nezboří. A pořád si kladla podmínku, že chce vystudovat vysokou školu. Náborář jenom koulel očima, slíbil by tenkrát i nemožné, co si budeme povídat. A přijali ji.

Hned měla – a posléze prý vždycy – štěstí na velitele, v tehdejší mluvě náčelníka. Na úřadu vyšetřování, kde jako policistka začínala v roli administrativní pracovnice,

Od maturitního tabla...

Ne každý den září...

šéf okamžitě pochopil, že nebude spokojená s vysedáváním za stolem, u telefonu, nad archivem ukončených případů. Tak ji druhý den poslal se starým vyšetřovákem nahlédnout do pitevny. Měla možnost rozkrojit si srdce, zvážít vzorek plic. Bylo to pro ni naprosté novum – a nepraštilo to s ní!

Tohle se naučíš, za měsíc tě z toho vyzkouším a postoupíme dál, rozhodl nadřízený. Dědala výslechy poškozených, dožádačky, jezdila s klukama na výjezdy, aby poznala veškerou práci u policie. Mezitím si dala žádost na vysokou školu a postupně se jí dařilo.

Dostala se na Prahu-východ, jako vyšetřovatelka dělala všechno, pracovala na složitějších případech majetkové, hospodářské trestné činnosti. Tady sbírala vavříny, tady dokonce nasměrovala kolegy z kriminálky, učila je to, co sama pochytila od různých znalců té problematiky. S její prací bylo zřejmě nadmíru spokojené i státní zastupitelství, měla příležitost vyrazit služebně za zkušenostmi do zahraničí.

Dalším úspěchem byl okamžik, kdy se z ničeho nic ozval krajský ředitel s tím, že z ní chce mít náměstkyni na vyšetřovače.

Po nějakém čase ji jednou takhle odvolal z dovolené a oznámil, že ji na službě vyšetřování navrhuje za ředitele, přesněji za ředitelku. Máš pět minut na rozmyšlenou, ale

moc si s tím hlavu nelámej, vím, že to zvládneš!

Tehdy si uvědomila, že si nikdy o žádnou funkci neřekla, že se tomu, jak se lidově říká nakopnutí vejš, většinou hodně bránila, a že ten krok o stupínek výš obvykle zvládla pod vlivem kvalitní osobnosti nadřízeného.

Podobně tomu bylo rovněž se jmenováním na pozici okresní policejní ředitelky v Kutné Hoře koncem minulého roku. Bránila se zuby nehty, nechtělo se jí z Prahy. Po hodinovém přemlouvání krajskému šéfovi řekla: Dobře, pane řediteli, já si vás vážím, a protože si vás vážím, tak to tedy vyzkouším, dám si sto dní a uvidíme.

Také policejní prezident vytyčil, že se jí mimo hlavní město moc nechce, a když se potkali, neváhal se na to zeptat. Celý život jsem – svým způsobem – zvyklá plnit rozkazy.

A nepromítne se to, že přicházíte na kutnohorský okres bez výraznějšího nadšení, nepříznivě na výsledcích práce? – To v žádném případě, ozvala se bezprostředně, jsem nejen zvyklá plnit rozhodnutí z vyšších míst, ale činit se nad novým úkolem nejlip, jak to jen dovedu!

Ostatně lidi, uvažuje po více než polovině stodenní lhůty, k nimž byla poslána, za to nemohou, že se tu na startu zrovna nerozplývala blahem – a teď ani kvalita práce policejního okresu nesmí trpět tím, co pociťuje její vnitřní já.

Ostatně vždycky ráda pracovala s lidmi, chodila mezi ně, poslouchala jejich názory, dívala se jim do očí. Tak tomu v Kutné Hoře pravděpodobně nemůže být jinak!

• • •

Myslím, že se to v době, kdy jsem byla o hodně mladší, než jsem teď, ani nenazývalo prevencí, zavzpomíná s úsměvem ředitelka. Dost dlouho jsem byla nejmladší policajt, benjamínek a notabene ještě ženská na okrese, kde jsem začínala, a tam se nás dala dohromady skupinka spřízněných lidí. Nejenže jsme jezdili společně na hory, už tehdy jsme systematicky navštěvovali základní a střední školy, bylo jich tam dost, a představovali jsme mládeži činnost policie, naši práci. Ať z pohledu dopravy nebo trestního zákona.

Spolupracovali s námi i odborníci z Kriminalistického ústavu, kteří byli ochotni přijet a zpestřit setkání s dětmi a studenty ukázkami kriminalistických metod, třeba snímání stop, odebrání daktylek. Jsem proto nakloněná preventivní činnosti. Když se stočí řeč na detektivku v literatuře nebo filmu, zazní pojem pohádky pro dospělé. Doktorka Matějů umí ocenit klasickou knižní detektivku, ale často v ní pociťuje různá přibarvení oproti skutečnosti. Na televizní, filmové detektivní příběhy má čas málokdy a také u nich shledává, že mnohdy přehánějí.

Aby kriminální film byl zajímavý, musí třeba i hodně složitou kauzu hrdina vyřešit do čtyřadvaceti hodin. To většinou neodpovídá trpělivému, dlouhému kriminalistickému

skládání mozaiky kolem odhalení souvislostí zločinu, odkrytí pachatele.

Možná seriál Las Vegas by se dal omítnout. Jednotlivé případy mapují policejní a odbornou kriminalistickou práci řady specialistů. Je to nafilmované přesvědčivě. Proč ne.

Na druhou stranu v realistickém zpracování vyšetřovacích postupů může být i háček. Pro určité lidi jsou v takových dílech návody k páchání trestné činnosti, nebo – když už se takoví jedinci kriminality dopouštějí – mohou na plátně či z obrazovky nastudovat upozornění, jak následné snahy odhalit viníky vyšetřovatelům co nejvíce znepříjemnit.

Takže umění má šanci přispívat předcházení zločinnosti stejně jako poučovat pachatele nebo policistům přinášet podněty pro neustálé modernizování pátracích triků, vědeckých protikriminálních fines.

• • •

Nejsou povolání, kde by lidi občas nepochybili, všichni jsme jenom lidi, ale u policie by měli sloužit jedinci, jimž jejich úroveň nedovolí podlehnout jakémukoliv pokušení s úplatkem. Ten, kdo se zaplete s korupcí, nemá v policejních řadách – a doživotně – místo, shodneme se v další rozmluvě. Zákon 361 z roku 2003 dává každému šance na kariérní růst, na zvyšující se finanční ohodnocení i perspektivu výsluhových let. Každý má možnosti pro-

hlubovat si kvalifikaci, pracovat na sobě, přispívat k dobrému jménu celku.

Na Kutnohorskú rozjeli předchůdci čerstvé ředitelky projekt integrovaných výjezdů skupin. Staví tu do výjezdu lidi nejen ze služby kriminální policie a vyšetřování, ale i z obvodu, z dopravy a vyjíždějí na všechny případy. Oddělení nejsou tím pádem tolik zatížená, policisté mohou být víc v ulicích. Což je trend celé policie, v tom chce plk. Blanka Matějů pokračovat.

Nerada by odkrývala všechny trumfy, ale chystá se rozvinout bližší spolupráci s městskou policií – doplňovat se s ní, podobně jako s hasičským záchranným sborem nebo s kutnohorskou armádní posádkou. Sladit a zpružnit součinnosti, nedublovat aktivity, využívat techniku jedněch při úspěšném zásahu ostatních. A všechno pochopitelně pro občana.

Aby lidé o policii věděli, že jim pomůže ve všech nouzích, že u ní na služebně není nikdy zavřeno.

A ona sama by ještě chtěla nějakou chvíli v policejní uniformě odsloužit. Zejména když zdravý bude přát. Vždyť dávno tvrdí: kdo pracuje u policie víc než patnáct dvacet let, ten to už nedělá jako zaměstnaní nebo jediné pro peníze, ten v tom vidí víceméně poslání!

A opakuje, že opravdu na začátku netušila, co ji čeká, po čase si ale – asi, připouští – přivykla, pracovní zaměření ji – asi – začalo zajímat a ze zájmu se stalo to, co se stalo. Zůstává u profese tak dlouho.

...slunko přitom vychází pořád znovu!

...k ředitelce policejního okresu – plk. JUDr. Blanka Matějů (mezi kutnohorskými policejními manažery) a na tři desítky let služby spoluobčanovi

I když sluníčko vždycky nesvítí a člověk si musí přeskákat i to špatné – a že toho zlého je na veřejnosti vidět hodně!

O to víc si potom musíte cenit toho, když za vámi přijdou lidi, kteří řeknou to nejobyčejnější – děkujeme!

A okamžitě jsou motory přiřazené na řadu příštích dnů.

Na nové sny, nová odhodlání, novou starost i radost.

Zaznamenal
Jaroslav KOPIC
Foto archiv